

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1942 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv för statens järnvägars räkning av aktier i aktiebolaget svenska godsbilcentraler m. fl. bolag.

(4:e avd.)

I propositionen nr 19 har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 16 januari 1942 föreslagit riksdagen dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett vid statsrådsprotokollet fogat avtal angående förvärv av aktier i aktiebolaget svenska godsbilcentraler m. fl. bolag, dels ock medgiva att järnvägsstyrelsen må till bestridande av köpeskillingen för nämnda aktier disponera av till styrelsens förfogande stående likvida medel ett belopp av högst 410,000 kronor.

Järnvägsstyrelsen har hemställt om godkännande av ett mellan styrelsen och trafikförvaltningen Göteborg—Dalarne—Gävle träffat avtal om försäljning till statens järnvägar av tre tiondedelar av aktierna i tre närmare angivna biltrafikföretag. Övriga aktieägare äro trafikförvaltningen Göteborg—Dalarne—Gävle i fråga om två tiondedelar och Stockholms rederiaktiebolag Svea i fråga om hälften av hela aktiekapitalet. Avtalet, vilket som bilaga fogats till statsrådsprotokollet, avser följande aktieposter till här angivna priser, nämligen

1,500 aktier i aktiebolaget svenska godsbilcentraler, envar om 100 kronor till parikurs, eller således till	kronor 150,000
1,800 aktier i aktiebolaget landtransport, envar om 100 kronor till parikurs, eller således till	» 180,000
525 aktier i aktiebolaget nordisk biltjänst, envar om 100 kronor efter en kurs av 150 procent, eller således till	» 78,750
	<hr/> Kronor 408,750.

Köpesumman grundar sig på en av särskilda värderingsmän och auktoriserade revisorer företagen uppskattning av bolagens tillgångar. Bolagen bilda en enhet, vars verksamhet omspannar stora delar av landet och som omfattar speditiönsrörelse och transportförmedling samt lokal- och fjärrtrafik med lastbilar. Enligt järnvägsstyrelsen består värdet i den träffade överenskommelsen däri att på olika orter kontakt åstadkommes mellan järnvägsförvaltning och bilorganisation samt indirekt också mellan järnvägs- och sjöfartsintressen.

Departementschefen finner denna kontakt mellan olika transportintressen kunna medverka till en önskvärd förbättring av landets transporthushållning, vilket särskilt under rådande förhållanden, då långt gående regleringsåtgärder i fråga om transportapparaten visat sig nödvändiga, kunde vara av betydelse. Enligt departementschefens mening syntes statens järnvägar, ehuru biltrafikens framtida utveckling vore oviss och en kapitalinvestering av ifrågavarande slag därför i viss mån måste anses osäker, likväl böra medverka till den samordning, aktieförvärvet åsyftade. Erforderligt belopp, avrundat till 410,000 kronor, kunde lämpligen bestridas av till järnvägsstyrelsens förfogande stående likvida medel.

Ifrågavarande tre bilföretag ägas för närvarande till hälften av Stockholms rederiaktiebolag Svea, medan den andra hälften — med för närvarande trafikförvaltningen Göteborg—Dalarne—Gävle som formell innehavare — är avsedd att överlåtas på landets järnvägar. Med den dominerande ställning statsbanorna intaga inom transportväsendet synes det lämpligt att även statens järnvägar inträda i denna organisation, då nu tillfälle här till erbjudes på godtagbara villkor. Genom att statens järnvägar ingå som delägare i de tre bilföretagen bör åt denna nya organisation på landsvägstransporternas område bättre kunna tryggas en utveckling, som står i överensstämmelse med ej endast statsbanornas egna affärsintressen utan också mera allmänna rationella transportsynpunkter.

Utskottet.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ifrågavarande, vid statsrådsprotokollet fogade avtal angående förvärv av aktier i aktiebolaget svenska godsbilcentraler m. fl. bolag;

b) medgiva, att järnvägsstyrelsen må till bestridande av köpeskillingen för nämnda aktier disponera av till styrelsens förfogande stående likvida medel ett belopp av högst 410,000 kronor.

Stockholm den 24 februari 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Pauli, Torsten Ström, Bernhard Nilsson, Bäckström, Lindström, Sven Larsson, Heiding, Karl Andersson, Gustaf Iwar Anderson, von Heland och Ekströmer*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson i Eskilstuna, Törnkvist, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Andersson i Prästbol, Hansson i Rubbestad, Persson i Tidaholm, Åqvist, Lindholm, Lundberg i Hälsingborg, Åkerström och Eriksson i Frärga.*